

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Německo, Budyšín

Jméno, příjmení: Mgr. Pavel Šlechta

V Horní Lužici působím jako lektor českého jazyka a čeština je pro Lužické Srby již po tisíciletí velice blízkým jazykem. Lužičtí Srbové čelí po tisíc let germanizaci, a přesto se stále zachovala krásná řeč a kultura nejmenšího slovanského národa. Tomu přispívá i pomoc sousední České republiky, která vysílá do lužickosrbské oblasti učitele češtiny v rámci českých lektorátů.

Lektorát v Budyšině je svou povahou odlišný než jiné lektoráty DZS. Moje práce je hlavně na vesnických školách, kde se ještě vyučuje v lužické srbštině. Tyto školy jsou pouze prvního stupně, tedy pro děti ve věku od šesti do deseti let. Vedle výuky češtiny na základních školách vedu kurzy pro dospělé v Chrósčicích a v Budyšině. Jak německým, tak i lužickosrbským institucím pomáhám v kontaktech v České republice a zajišťování financování nejrůznějších kulturních výměn mezi Čechy, Lužickými Srby a Němci.

Výuka češtiny na základních školách

S nadsázkou je možné říci, že během týdne trávím více času v autě než před tabulí. Čeština je nabízena na všech srbských základních školách a jak děti, tak jejich rodiče mají o češtinu velký zájem. V pondělí vyučuji v Radworu/Radibor, v úterý jsem v Chrósčicích/Crostwitz, Ralbicích/Ralbitz a Woklecích/Räckelwitz. Ve středu mají češtinu děti v Budyšině a ve čtvrtek v Pančicích/Panschwitz. Výuka češtiny probíhá většinou v rámci odpoledních kroužků, kde rodiče mají možnost své děti přihlásit. Výjimkou je škola v Chrósčicích, kde je čeština povinná pro všechny děti od druhé do čtvrté třídy.

Při výuce s dětmi mluvím pouze česky, němčinu nepoužívám vůbec a to podporuje děti i k většímu užívání lužické srbštiny. Učebnice pro tak malé slovanské děti neexistuje, a proto používám hlavně vlastní materiály a vzdáleně učebnici „Čeština pro malé cizince“.

V Chrósčicích vznikl zajímavý projekt partnerství s Křesťanskou základní školou v Brně. Děti si mezi sebou píšou e-mailové zprávy a přibližně jednou do měsíce spolu telefonují přes program

Skype. Letos došlo i k prvnímu pilotnímu setkání žáků a pedagogů. Spolu s paní ředitelkou brněnské školy jsme podali žádost na Česko-německý fond budoucnosti a tímto umožnili cestu 55 žáků a pedagogů z Brna na Lužici. Během tří projektových dnů se srbské a české děti měly možnost navzájem seznámit během společné výuky a odpoledního programu. Pro naše chróscánské děti projekt znamenal velkou motivaci pro další učení českého jazyka. Většina srbských základních škol má partnerské školy v České republice a ředitelům a ředitelkám pomáhám s korespondencí a se zajišťováním vzájemných návštěv.

Kurzy pro dospělé

V Budyšině se pravidelně schází skupinka asi deseti účastníků kurzu pro pokročilé. Nejstarší posluchače je již 86 roků a úroveň je velice vysoká. Vedle kurzu pro pokročilé vedu v Budyšině ještě kurz pro začátečníky.

V Chrósćicích se schází malá skupinka místních v kurzu pro pokročilé.

I pro lužickosrbské studenty češtiny neexistuje příhodná učebnice. Vypomáhám si výběrem z více učebnic pro pokročilé. Učební materiály doplňuji svými pracovními listy a články z aktuálního tisku. S účastníky obou kurzů pořádáme i výlety do České republiky, jako například do Liberce, Ústí nad Labem nebo Hřenska.

Intenzivní prázdninový kurz pro srbské studující

V oblasti Horní Lužice neexistuje žádná vysoká škola. Abych oslovil i mladou generaci, která je po většinu roku na vysokých školách po celém Německu, organizujeme ve spolupráci s Jazykovým centrem WITAJ prázdninové kurzy češtiny pro studenty. Letošní se bude konat týden, od 25. – 30. 08. Jedná se o intenzivní kurz, kdy dopoledne probíhá výuka 6 hodin. Na odpoledne jsem pozval české hosty, kteří přednesou nejrozsáhlejší referáty v češtině. Navečer probíhají široké zájmové nabídky jako například filmový večer, společné vaření českých jídel a společné zpívání českých písniček. Součástí kurzu je i celodenní exkurze do Ústí nad Labem. Ve spolupráci s Městským muzeem zde proběhne program, při kterém se účastníci kurzu seznámí s historií města Ústí nad Labem i jeho každodenním životem.

Ostatní kulturní činnost

Mým velkým koníčkem je dechová hudba, která je zde na Lužici neustále populární. Hraji zde v několika dechových orchestrech a kromě konkrétního hraní a vedení zkoušek vypomáhám i při organizaci a obstarávání not. Jsem velice pyšný, že naše kapela Chróscánsky dujerjo/Crostwitzer Blasmusikanten vystoupila letos na Festivalu dechových orchestrů ve Štětí. Orchester Bošecánsky dujerjo/Baschützer Blasmusikanten letos oslavil 90 let své existence a při té příležitosti hrála v Bošecách i moravská kapela Mistříňanka. Při organizaci tohoto pro Lužici velkého koncertu jsem napomáhal svými kontakty v České republice.

Obrázek: Kapely v Lužici rády hrají českou a moravskou hudbu. Je i hodně zpěváků, kteří si troufají písničky zpívat v originále.